

NOVETATS

Miscel·lània:

- Ampliació de la seu del COAC a Girona: Concurs de la Pia Almoïna.** Girona: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, Demarcació de Girona, 2008, 105 p.
- CALZADA, Arcadi; HAIM, Dominique; NIEBLA, Antonio, NIEBLA, Julio: Fernand Léger, el cubista afaible. Exposició del 14 de març al 4 de maig de 2008.** Girona: Fundació Caixa de Girona, 2008, 79 p.
- CAMBRA I SÁNCHEZ, Jaume [et al.]: Manual de les flors de les abelles.** Girona: Impremta Pagès, 2008, 135 p.
- CARBÓ RIBUGENT, Gemma [coord.]: La cultura, estratègia de cooperació al desenvolupament, 21-24 de novembre 2007.** Girona: Documenta Universitària, 2008.
- CERA, Joana: Llumull [text de Teresa Blanch].** Girona: Consorci del Museu de l'Empordà, 2008, 32 p.
- COSTA, Lluís [coord.]: El patrimoni documental: Catalunya-Cuba.** Begur: Fundació Catalana Begur-Cuba, 2008.
- DAUDER, Patrícia: Les Maliens, a script - a film [text de Ricardo Nicolau].** Girona: Consorci del Museu de l'Empordà, 2008, 32 p.
- DIVERSOS AUTORS: Nouvinguts, fins quan? La incorporació de l'alumnat estranger nouvingut al currículum ordinari. Cinquè simposi: llengua, educació i immigració.** Girona: Institut de Ciències de l'Educació Josep Pallach / Documenta Universitària, 2008, 280 p.
- ESCRIBÀ, Xavier: Taller obert.** Girona: Casa de Cultura de Girona, 2008, 68 p.
- PALLISERA, Maria [et al.]: Anem a treballar, programa de formació laboral: Quadern de l'educador.** Girona: Universitat de Girona. Servei de Publicacions, 2008, 216 p.
- PLUJÀ I CANALS, Arnald: 135 platges del Cap de Creus.** Figueres: Consell Comarcal de l'Alt Empordà, 2008, 197 p.V

bles, coses avui impensables, com el condicionament dels ajuts governamentals a l'etiquetatge en català, l'exigència de la llengua als funcionaris destinats al territori o el dret a disposar de documents d'identitat o diners a la butxaca en aquesta llengua sobre la qual va historiar una obsessiva persecució.

Des del punt de vista històric, *Llengua i país* ens convida a reflexionar sobre la figura de Ferrer i l'ample laberint de tangents que solquen la seva figura històrica. L'home de la pipa fou un exemple que per esdevenir un historiador de referència no calen títols acadèmics, sinó ingredients bàsics com una curiositat intel·lectual insaciable, rigor en les fonts, disciplina en la recerca, dosis d'intuïció i una visió de cartògraf a l'hora de dibuixar una narració coherent. A banda d'això, Ferrer ens revela involuntàriament en aquest llibre que l'intel·lectual compromès ho és amb ell mateix, i que el fet de prendre partit(s) es basa en funció de les tries personals. A la fi, l'historiador, ell mateix va participar activament en la història.

Xavier Díez

Una interessant reedició

Camós, Narcís.
Jardín de María, plantado en el Principado de Cataluña. Girona, 1772.
 Edició facsimil
 d'Àngel Rodríguez i Pep Vila.
 Diputació de Girona, 2008.

Per als historiògrafs interessats en la devoció popular mariana a Catalunya és prou coneguda l'obra *Jardín de María* (amb el títol més desenrotllat) escrita per Narcís Camós, mort el 1664, dominic que professà al convent de Girona, però que desenvolupà la seva tasca a Barcelona. L'obra en qüestió, un autèntic clàssic publicat per primera vegada a Barcelona el 1657, conegué diverses edicions (1651, 1652 i 1653, i en tirada de 250 exemplars, 1949). I és el fruit d'haver recorregut un total de 1.028 santuaris i ermites marians de Catalunya.

El llibre fou elaborat a partir de testimonis orals i de tot el material escrit de què va disposar. L'autor

sentí una legítima complaença a prendre nota de tota mena de tradicions locals (processons, romeries, objectes de culte, folklore...). Il·lustrà el conjunt amb iconografies, entre les quals destaca la més comuna de la Verge asseguda en el tron, beneint amb la mà dreta i sostenint el llibre de la Llei. També resulta un lloc comú l'origen de les imatges, gairebé sempre trobades per pastors guiats per un animal. L'espai de frontera que el Principat representa entre la cristiandat i l'islam afavoreix encara que el llegendari marià de les terres catalanes parli sovint d'imatges amagades i trobades.

La intenció de l'autor, del qual es desconeix bastant la biografia, és clara: mostrar les arrels marianes de Catalunya, i així fomentar la devoció a la Verge. I certament ho aconseguí i continua fent-ho, perquè amb les vicissituds de la guerra del Francès i els avatars del segle XIX s'han perdut moltes referències de la difusió mariana a les nostres terres. Per això, encara que l'obra del P. Camós als ulls de qualsevol persona formada doctrinalment i històrica pugui resultar avui dia ingènua, crèdula, és un text de referència i una mina de detalls interessants per a la coneixença dels nostres santuaris i capelles.

En la dècada dels noranta del segle que acabem de deixar, els bisbats de Tarragona i d'Urgell tingueren cura de divulgar la part que els correspon de l'obra que comentem. Ara, gràcies al mecenatge de la Diputació de Girona, és el bisbat gironí el que ens reproduïx les pàgines del *Jardín de María*, inclouent-hi els goigs de les respectives esglésies. Aquesta edició facsímil ens arriba presentada per mossèn Joan Carreras i Péra i editada per Àngel Rodríguez i Pep Vila. Prou saben els erudits i els eclesiàstics gironins que no es podia confiar aquesta edició facsímil a millors mans, a causa de la dedicació de fa anys a aquests temes de religiositat popular i de devoció mariana gironina. Així tenim una notícia actualitzada d'aquests llocs, que continuen fruit de gran acceptació com a llocs de pregària i de fruitació de la natura i d'esplai.

Bernabé Dalmau

Sobre l'art i la recuperació dels nostres intel·lectuals

SELLES BRUGAT, Narcís.
Alexandre Cirici Pellicer. Una biografia intel·lectual.
Editorial Afers. Catarroja (País Valencià), 2007. 396 pàgines.

Ja fa temps que des de diferents àmbits del sector artístic es denuncia la precària presència de la crítica d'art en els mitjans de comunicació i, més enllà d'aquest fet, la manca endèmica de publicacions de caire assagístic i històric a l'entorn de la producció artística. Certament, l'espectacularització de la cultura i el consumisme desbocat dominants no han precisament afavorit l'expansió i el foment d'un esperit crític i reflexiu, tan necessari per a la comprensió del fet artístic. D'aquí l'especial significació que adquireixen premis com el que l'ACCA (Associació Catalana de Crítics d'Art) va atorgar el propassat 27 d'abril, en el marc dels guardons que aquesta entitat concedeix anualment a personalitats que han destacat per la seva tasca en l'àmbit artístic durant l'any anterior, a l'historiador de l'art i assagista Narcís Selles Rigat. El premi reconeix i valora positivamente el treball ingent efectuat per aquest autor d'origen olotí i que es plasma en el llibre *Alexandre Cirici Pellicer. Una biografia intel·lectual* (Afers, 2007).

Si ens atensem al món de l'art de la segona meitat del segle XX als Països Catalans, observarem que la figura d'Alexandre Cirici Pellicer va adquirir un paper preeminent en qual-

ALEXANDRE CIRICI PELLICER

Narcís Selles Rigat

editorial afers personatges

sevol dels seus vessants. Sense ànim d'enumerar exhaustivament la rellevància que el tractadista va tenir en institucions com ara el Museu d'Art Contemporani de Barcelona, el FAD (Foment de les Arts Decoratives), l'Escola Elisava o l'Escola Eina, i també la seva presència en l'àmbit internacional, convindrem a remarcar que el seu llegat —tant en els estaments en què va tenir un paper cabdal com en totes les plataformes en què deixà testimoni del seu pensament estètic— ha permès configurar el context territorial de la creació artística al nostre país al llarg del darrer mig segle. Atesa la seva importància, resulta inexplicable que l'envergadura del seu treball s'hagi mantingut fins ara a la penombra. I no tan sols pel que fa a la reedició de les seves obres, sinó també en relació amb l'estudi crític de les seves aportacions. D'aquesta manera, en un moment en què les edito-

rials estan més sotmeses que mai als designis de l'economia de mercat, resulta encoratjador que apareguin publicacions que, a contrapèl del model imperant, apostin per donar suport a estudis com el realitzat per Narcís Selles.

La tasca meticulosa que l'autor gironí realitza amb la seva recerca li permet oferir una imatge de Cirici Pellicer que recull tota la seva trajectòria intel·lectual, des del període més obscur, durant el primer vintenni franquista, fins al moment que s'instaurà la postmodernitat com a model cultural hegemònic, a final dels anys setanta. En aquest sentit, resulta admirable la manera com Narcís Selles —per mitjà de l'anàlisi de multitud de publicacions, de les memòries, dels dietaris i cartes i de les experiències personals— va reconstruir el pensament estètic i politicoideològic del polièdric artífex. I fa tot això sense oblidar el context i els condicionants específics en què Cirici Pellicer es va haver de moure. I és des d'aquesta mirada vers allò particular que l'autor va descobrint un univers més ampli, que abraça una visió general de la societat de cada moment. El rigor crític amb el qual Selles aprofundeix en els posicionaments de Cirici Pellicer l'obliga, en certes ocasions, a discrepar o pun-